

15.10.2025

Talousvaliokunta

talousvaliokunta@eduskunta.fi

E 78/2025 vp

Asiantuntijalausunto - oikeudenmukaisuutta digiympäristössä koskeva säädös ja komission julkinen kuuleminen

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) kannattaa E-kirjelmää ja perusmuistiota sekä esitettyjen yleisten näkökohtien että yksityiskohtaisten komission julkisen kuulemisen 1-8 osioista olevien huomioiden osalta.

Julkisen kuulemisen luonteesta

Komission esiin ottamat teemat liittyvät keskeisellä tavalla kuluttaja-asiamiehen (KA) toimivaltaan kuuluviin säädöksiin ja kysymyksiin. KA on osallistunut samasta aiheesta vuonna 2023 järjestettyihin kahteen julkiseen kuulemiseen. On poikkeuksellista, että samoista aihepiireistä järjestetään nyt jo kolmas julkinen kuuleminen. Komissio on myös laajentanut kuulemisen teemoja siten, että ne eivät enää liity yksin toimivuustarkastelussa¹ olleisiin horisontaalisen kuluttajansuojan säädöksiin vaan mukana on teemoja, joista on säädetty muissa EU-säädöksissä.

KKV kiinnittää huomiota siihen, että **tällä kertaa julkinen kuuleminen on pikemminkin omnibus-uudistuksen kuin pelkän horisontaalisen kuluttajansuojaoikeuden uudistamisen kaltainen**. Komissio on otsikoinut kuulemisen Digital Fairness Act, jolloin termi 'act' saattaa viitata lainsäädäntöehdotuksen antamiseen EU-asetuksena, jolloin säädöstä sovelletaan sellaisenaan eikä sen implementointiin jää kansallista harkinnanvaraa. Tällaista uudistamisen tapaa komissio on jo käyttänyt ns. digisäädösten yhteydessä (Digital Services Act, Digital Markets Act, Artificial Intelligence Act).

Toimivan kuluttajansuojasäätelyn lähtökohdista

KKV painottaa, että **kuluttajansuojan alalla EU:n horisontaalinen ja periaatepohjainen yleissäätely on ollut toimiva ratkaisu**, jolla on saavutettu säätelyn riittävä joustavuus kuluttajamarkkinoiden jatkuvasti muuttuvissa olosuhteissa. Silloin kun säätely on myös riittävän laadukasta, säädöksiä ei ole tarvetta alinomaa muuttaa.

¹ Alun perin kohteena olivat horisontaalisen kuluttajansuojan direktiivit sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi 2005/29/EY, kuluttajien oikeuksia koskeva direktiivi 2011/83/EU ja kohtuuttomia sopimusehtoja koskeva direktiivi 93/13/ETY. Ks. https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13413-Digitaalinen-oikeudenmukaisuus-EU-kuluttajalainsaadannon-toimivuustarkastus_fi

15.10.2025



KKV pitää tärkeänä sitä, että **paremman sääntelyn periaatteita** noudatetaan EU-lainvalmistelussa. Kuluttajansuojan alalla sääntelyn nopeus on viime vuosina ollut niin suuri, ettei yrityksille ja valvojille ole ehtinyt kertyä kokemusta jo annetun lainsäädännön soveltamisesta ennen kuin uutta on alettu valmistella. Tällöin sääntelyn ja säännösten toimivuudesta ja vaikuttavuudesta käytännössä on vaikea esittää edes arviota. Lisäksi EU:ssa on annettu runsaasti digitaaliseen toimintaympäristöön liittyviä säädöksiä, joita sovelletaan myös kuluttajasuhteisiin. Tällöin uusissa sääntelyhankkeissa vaikutusarviointien tulisi kattaa myös sääntelyn yhteisvaikutukset.

KKV on pitkään ollut erittäin huolissaan EU-sääntelyn pirstaloitumisesta. Vuosien mittaan kuluttajansuojan **yleis- ja erityisääntelystä on muodostunut vaikeaselkoinen kokonaisuus**, jonka hahmottaminen on vaikeaa niin kuluttajille, yrityksille kuin sääntelyn noudattamista valvoville viranomaisille. Kun EU on luonut kuluttajansuojaa erityisääntelyllä, sääntely ei ole kaikilta osin johdonmukaista horisontaalisten kuluttajansuojan perusperiaatteiden kanssa. Kokonaisnäkemysten sijaan erityisääntelyssä pikemminkin korostuvat pisteittäiset kysymykset ja intressipunninnat.

Uutta sääntelyä harkittaessa KA ei kannata yleissääntelyyn liitettäväksi sellaisia säännöksiä, jotka tulisivat sovellettaviksi vain jonkin tietyn toimialan kohdalla. Sikäli kuin uusia säännöksiä annetaan horisontaalisen kuluttajansuojan säädöksissä, **sääntelyssä olisi noudatettava kestävän sääntelyn lähtökohtia:**

- Horisontaalinen kuluttajansuojaoikeus on **yleissääntelyä**, jonka keskeisinä lähtökohtina ovat periaatepohjaisuus ja teknologia- ja kanavaneutraalisuus.²
- Horisontaalinen kuluttajansuojaoikeus on luonteelta jälkikäteistä (**ex post**) sääntelyä, joka liittyy kulutushyödykkeen markkinoille tuomisen jälkeiseen aikaan ja korostaa valvontaa. Se ei aseta yrityksille samantaisia raportointi-, seuranta- tai tarkastusvelvoitteita kuin ennakollinen (**ex ante**) sääntely.
- Yleissääntelyä sovelletaan **kaikilla toimialoilla, kaikkiin B2C-elinkeinonharjoittajiin ja kaikkiin kulutushyödykkeisiin**, jolloin sen kumoaminen tai muuttaminen vaikuttaa kaikkiin elinkeinonharjoittajiin (eikä vain yksinkertaistamista ehdottaneisiin).
- Yleissääntelyä sovelletaan **kohdemaaperiaatteen mukaan**, jolloin sen kumoaminen tai muuttaminen kohdistuu alkuperämaasta riippumatta kaikkiin elinkeinonharjoittajiin (eikä vain eurooppalaisiin).
- Yleissääntelyn tiedonantovelvoitteet edistävät sellaista yleistä **läpinäkyvyyden** tasoa, joka mahdollistaa kuluttajille ja kaikilla markkinalla toimiville eri yritysten tarjoamien hyödykkeiden avoimen vertailun.

² E 38/2025 vp

15.10.2025



- Yleissääntelyn noudattamatta jättämisestä elinkeinonharjoittajille seuraavat **hyvitysseuraamukset ja sanktiot** suojaavat kuluttajia väärinkäytöksiltä ja kaikkia markkinalla toimivia markkinahäiriköiltä (mikäli valvontaan ja sanktioiden täytäntöönpanoon on toimivat mahdollisuudet).

Osio 1: Pimeät käytännöt

KKV kannattaa ns. pimeistä käytännöistä nimenomainen kieltoa yleissääntelyssä. Tällaisia kieltoja on jo toimialakohtaisina digipalvelusäädöksen 25 artiklassa ja rahoituspalvelujen etämyynnissä.

Valvontatoiminnassaan KA voi ottaa kuluttajanäkymissä näkyviä toimintatapoja ja sisältöjä arvioitavaksi sopimattomien kaupallisten menettelyjen direktiivin valossa esim. harhaanjohtavina tai aggressiivisina kaupallisina menettelyinä. Osa pimeistä käytännöistä on kuitenkin piilotettu käyttö- tai järjestelmäasetuksiin, jolloin kuluttajat tulevat niistä tietoisiksi vain, jos osaavat etsivät niitä (esimerkiksi valmiiksi rastitetut vaihtoehdot). Jotkut pimeistä käytännöistä taas on asetettu syvälle koodiin tai infrastruktuuriin eivätkä ole kuluttajan löydettävissä (esimerkiksi kuvakkeen, valintapainikkeen tai muun tunnetun elementin koodaaminen tarkoittamaan jotain täysin erilaista).³

Osio 2: Riippuvuutta aiheuttavat suunnitteluominaisuudet

KKV:n näkemyksen mukaan riippuvuutta⁴ aiheuttavien menettelyjen osalta **horizontaalinen kuluttajansuojalainsäädäntö ei ole sopivin säädöskehys**, sillä sen tavoitteena luoda yksityisten välisissä oikeussuhteissa oikeussuojaa kuluttajien taloudelliselle asemalle (consumer welfare). Kuluttajien henkisen turvallisuuden (safety) ja hyvinvoinnin (consumer well-being) turvaamiseksi on EU:ssa jo käytetty muuta lainsäädäntöä. Tämänkaltaisten elementtien liittäminen horisontaalisen kuluttajansuojan säädöksiin tarkoittaisi käytännössä mm. sitä, että samalla olisi ratkaistava kysymykset kuluttajien oikeudesta hyvityksiin.

Osa 3: Digitaalisten tuotteiden, kuten videopelien, erityisominaisuudet

KKV pitää kannatettavana, että alaikäisten suojaa digiympäristössä vahvistetaan. Toimivia keinoja tähän voivat olla esim. ikärajojen parempi noudattaminen turvarajoina sekä **alaikäisten huomioiminen erityisen haavoittuvana kuluttajaryhmänä** kuluttajansuojan yleissääntelyä uudistettaessa.

KKV toteaa, että julkisessa kuulemisessa monet digitaalisista hyödykkeistä esiin nostetuista kysymyksistä **eivät koske vain yksittäistä toimialaa** vaan ovat tärkeitä toimialaneutraalisti. Esimerkiksi virtuaalivaluuttoja⁵ ('virtual currency') ei käytetä ainoastaan pelialalla vaan samantyyppisesti myös

³ Esim. KA:n valvontatapaus Microsoft Corporation ja Windows10-käyttöjärjestelmä:

<https://www.kkv.fi/ojankohdista/tiedotteet/kuluttaja-asiamies-ja-microsoft-paasivat-neuvotteluratkaisuun-windows-10sta/>

⁴ Riippuvuuden määrittelystä ks. EU parlamentin päätöslauselma 12.12.2023 riippuvuutta aiheuttaviksi suunnitelluista verkkopalveluista ja kuluttajansuojasta EU:n sisämarkkinoilla https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0459_Fi.html

15.10.2025



sosiaalisen median palveluissa ja digitaalisissa deittipalveluissa. Lisäksi kanta-asiakasjärjestelmien puolella on jo nähtävissä, ettei niiden 'digitaalisia arvonkantajia' ('loyalty currency') käytetä ainoastaan järjestelmän sisällä vaan **muodostumassa on yleiskäyttöisiä virtuaalivaluuttoja**.⁶ Tulevaisuuden kannalta KKV pitää tärkeinä kysymyksinä virtuaalisen omaisuuden hankkimisen ja virtuaalisen varallisuuden käyttämisen kuluttajansuojaa.

Osio 4: Sopimattomat personointikäytännöt

KKV toteaa, että digiympäristöissä personointi perustuu aina henkilötietoihin ja usein myös profilointiin, jonka kohteena on kuluttaja ihmisenä. Tältä osin EU:ssa on jo voimassa keskeisinä säädöksiä tietosuojalainsäädäntö (GDPR, (EU) 2016/679) ja sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi (2002/58/EY), jotka Suomessa kuuluvat tietosuojavalvottujen toimivaltuuteen.

Lisäksi verkon välityspalveluissa ja verkkoalustoilla tapahtuvaan profilointiin ja personointiin voidaan puuttua digipalvelusäädöksen (DSA, asetus (EU) 2022/2065) valvonnalla.

Silloin kun menettelyssä käytetään tekoälyä, sovellettavaksi voi tulla myös tekoälysäädös (asetus (EU) 2024/1689), jonka osalta kiellettyjen käytäntöjen 5 artikla on jo ko. säädöksen valvojen sovellettavissa.

Osio 5: Sosiaalisen median vaikuttajien haitalliset käytännöt

Siltä osin kuin kyse on uuden ammattikunnan, sosiaalisen median vaikuttajien, kaupallisesta toiminnasta markkinoinnin suorittajina **KKV ei näe erityistä tarvetta kuluttajansuojan lisäsäätelylle EU-tasolla**. Tarvetta on pikemminkin vaikuttajien perehdyttämiselle lainsäädännön vaatimuksiin ja olemassa olevien EU-säädösten valvontatyölle.⁷ Vaikuttajat ovat riippuvaisia verkkoalustoista, jolloin keskeistä on varsinkin digipalvelusäädöksen alustoille asettama vastuu. Sen valvonta on erittäin suurten sosiaalisen median alustojen osalta komission toimivallassa.

Siltä osin kuin huolenaiheet liittyvät vaikuttajien välittämiin haitallisiin sisältöihin, kyse on laajemmasta kuluttajapolitiittisesta asetelmasta. Vaikuttajien luomat ja tarjoamat sisällöt ovat tyypillisesti suullisia ja kuvallisia

⁵ Digisopimusdirektiivin johtolauseessa 23 oleva määritelmä on epäselvä sen osalta, mitkä kaikki ovat 'digitaalisia arvonkantajia', joita ei siis pidetä ko. direktiivin soveltamisalaan kuuluvina eikä 'digitaalisena sisältönä':

"Kuluttajat käyttävät digitaalisia arvonkantajia, kuten sähköisiä arvoseteleitä tai sähköisiä kuponkeja, erilaisten tavaroiden tai palvelujen maksamiseen digitaalisilla sisämarkkinoilla. Digitaalisista arvonkantajista on tulossa tärkeitä digitaalisen sisällön ja digitaalisten palvelujen toimittamisessa, ja niitä olisi sen vuoksi pidettävä tässä direktiivissä tarkoitettuna maksutapana. Digitaalisiin arvonkantajiin olisi katsottava kuuluvan myös virtuaalivaluutat siinä määrin, kuin ne tunnustetaan kansallisessa lainsäädännössä. Erittely maksutavan voi johtaa syrjintään ja tarjota yrityksille perusteettoman kannustimen siirtymään toimittamaan digitaalista sisältöä tai digitaalisia palveluja digitaalisia arvonkantajia vastaan. Digitaalisia arvonkantajia ei kuitenkaan pitäisi pitää tässä direktiivissä tarkoitettuna digitaalisena sisältönä tai digitaalisena palveluna, koska niillä ei ole muuta tarkoitusta kuin toimia maksutapana."

⁶ Esim. Mobilepay uutisoi 1.10.2025 integroivansa useiden yritysten etukortteja maksujärjestelmänsä. Uutisen mukaan MobilePay toi sovellukseen hiljattain myös "saldotoiminnon eli oman sähkörahatilin", jota voi käyttää "maksamisen lähteenä".

<https://www.is.fi/digitoday/mobiili/art-2000011528630.html>

⁷ Ks. esim. Neuvoston päätelmät 14.5.2024: <https://www.consilium.europa.eu/fi/press/press-releases/2024/05/14/influencers-in-the-eu-council-calls-for-increased-support-to-encourage-positive-impact/>

15.10.2025



videoaineistoja. KKV:n näkemys on, että **sääntelyn uudistamista voitaisiin harkita audiovisuaalisten mediapalvelujen direktiivin (EU 2018/1808) osalta**, jossa jo on haitallisten sisältöjen sääntelyä. Silloinkin olisi noudatettava paremman sääntelyn periaatteita ja vältettävä säännösten uudistamista irrallaan säädösyhteydestä ja samalla olisi arvioitava säädöskehystä, jonka tarkoituksena säännökset on luotu.

Osio 6: Hinnoittelua koskeva sopimaton markkinointi

KKV painottaa, että digitalisaatio on muuttanut voimakkaasti sitä tapaa, jolla yritykset kertovat hyödykkeiden hinnoista ja hinnoittelun perusteista. Kun kuluttajansuojaa on viime vuosina uudistettu omnibus-paketein tai pisteittäisesti aivan toisenlaisten säädösten antamisen yhteydessä, tällaisesta **toimintaympäristön muutoksesta ei ole tehty kokonaisarviota**. Sääntelyn toimivuuden arviointia kuitenkin tarvittaisiin sekä kuluttajien että elinkeinonharjoittajien kannalta ja erityisesti hintojen hämärtämisen näkökulmasta.

- Verkkosivuilla ja alustoilla vallitseva toimintatapa kuluttajanäkymissä on valmiiden pohjien ja mallinteiden (templates) käyttö.
- Verkkomarkkinoinnissa on erityispiirteitä, kuten aggregaattien, tekoälymainonnan, mainostilavälittäjien tai vaikuttajien hyödyntäminen. Ne tehostavat sähköistä suoramarkkinointia.
- Erilaisten 'digitaalisten arvontakantajien' (kupongit, etusetelit, virtuaalivaluutat) jakelu ja käyttö on aiempaa helpompaa ja niillä on vaikutusta lopulliseen kuluttajan maksettavaksi tulevaan hintaan. Toisaalta käyttäessään digitaalisia kuponkeja tai tietyn palveluntarjoajan virtuaalivaluuttoja kuluttaja antaa itsestään datajäljen, jolloin hän käytännössä maksaa sekä rahalla että datalla.
- Asiakasdatan arvon kasvaminen kannustaa yrityksiä siirtymään kanta-asiakasjärjestelmien käyttöön ja laajentamaan niiden käyttöä paitsi asiakaspalvelussa myös maksamisessa. Kanta-asiakasjärjestelmien runsaus ja toteutustapa (sekä kanta-asiakasohjelman sopimusehtojen että ohjelmiston teknologioiden puolella) segmentoi aiempaa tehokkaammin hintatasoa asiakasryhmiin.
- Tekoäly tehostaa hintaoptimointia. Yhteisiä pelisääntöjä tarvitaan, kun tekoälyohjattu dynaaminen hinnoittelu ja mahdollisesti myös personoitu hinnoittelu yleistyvät.

KKV pitää sääntelyn toimivuustarkastelua tarpeellisena **hinnan ilmoittamisen direktiivin (98/6/EY) osalta**. Kokonaan uuden sääntelyn sijaan voitaisiin selkeyttää nykyistä sääntelyä. Vaikutusarviointia tarvitaan, sillä ilman ajantasaista kuvaa toimintaympäristön muutoksista on vaikea ottaa tarkemmin kantaa sääntelyn selkeyttämisen eri vaihtoehtoihin. Alemarkkinoinnin osalta KKV kuitenkin kannattaa sitä, että yleissääntelyn on säilyttävä toimialaneutraalina. Jos horisontaalisen kuluttajansuojan sääntelyyn luodaan poikkeamisen mahdollisuuksia, ne hyödyttävät yhtäläillä myös kolmansista maista Eurooppaan toimintaansa suuntaavia.

Osio 7: Digitaalisia sopimuksia koskevat ongelmat

15.10.2025



KKV pitää tärkeänä, että yleissääntelyyn tulisi **kielto pyytää kuluttajan maksutietoja ilmaisen kokeilujakson tilauksen yhteydessä**. Tällainen sääntely kannustaisi kuluttajia harkitsemaan ja kilpailuttamaan siinä vaiheessa, kun/jos tilaus muutetaan maksulliseksi. Lisäksi se tukisi henkilötietojen minimointia, sillä ilmaisjaksoa tarjoava elinkeinonharjoittaja ei tarvitse maksutietoja mihinkään, mikäli jakso on aidosti ilmainen. Elinkeinonharjoittaja voi pyytää maksutiedot myöhemmin, mikäli kuluttaja haluaa jatkaa tilausta maksullisena. Kielto toimisi myös huijausyrityksiä vastaan ja vaikeuttaisi laitonta tietojenkalastelua.

EU on antanut tai suunnittelemassa sääntelyä reklamaatioiden käsittelystä useilla palvelualoilla. Tällöin sääntelystä tulee pirstaleista ja aukollista. KKV:n näkemys on, että horisontaalisen **kuluttajansuojaoikeuden yleissäännöksissä olisi syytä varmistaa, että** kuluttajilla on asianmukaiset kanavat yhteyden saamiseksi asiakaspalveluun ja että **kuluttaja pystyy tekemään valituksen elinkeinonharjoittajalle** vaivattomasti.

KKV korostaa, että **valitusprosessin helpottaminen on tärkeää, jotta yksittäiset kuluttajat saisivat heille kuuluvat hyvitykset** ja oikeutensa toteutetuksi (private enforcement). Kun asiakaspalvelu ja valitusten käsittely on digitalisoitu, se on usein tehty riittämättömällä tavalla. KKV:n kuluttajaneuvonnassa yksi korostuva asiaryhmä ovat kuluttajien vaikeudet tilanteessa, jossa he pyytävät saada hyvitystä. Kuluttajilla on myös vaikeutta saada yhteys ihmisedustajiin, kun he puolustavat sopimuksiin liittyviä oikeuksiaan asiakaspalvelussa.⁸

KKV kiinnittää huomiota siihen, ettei sopimusoikeutta ole täysharmonisoitu EU:ssa elinkeinonharjoittajien välisten eikä elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisten sopimusten osalta. Siltä osin kuin sopimuksiin vaikuttavia EU-säännöksiä on annettu, ne ovat kiinteästi kytköksissä kansallisiin sopimusoikeuden säännöksiin ja keskeisiin oikeusperiaatteisiin. Tarkkaa harkintaa olisi käytettävä myös silloin, mikäli harkittavaksi tulee säännöksiä digitaalisessa toimintaympäristössä tehdyistä sopimuksista.

Osio 8: Sääntelyn yksinkertaistaminen

KKV:n näkemyksen mukaan liiallinen hallinnollinen taakka ei johdu EU:n horisontaalisen kuluttajansuojaoikeuden säädöksistä. **Sääntelyn yksinkertaistamisella ei tulisi horjuttaa kilpailu- ja kuluttajansuojaoikeuden lähtökohtia**, joilla turvataan markkinoiden toimivuutta ja kuluttajien luottamusta.

KKV:n näkemys on, että elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisissä suhteissa **(B2C) yksinkertaistamista voitaisiin tavoitella sääntelytaakan keventämisellä erityislainsäädännön puolella**. Elinkeinonharjoittajille tuottaa hankaluuksia sääntelyn ja velvoitteiden kumuloituminen. Sekä liiketoiminnan digitalisaatio että EU:n yleis- ja erityissääntelyn määrällinen kasvu ovat johtaneet siihen, että elinkeinonharjoittajan noudatettavaksi tulee samanaikaisesti yhä useampi EU-säädös. Horisontaalisen kuluttajansuojaoikeuden

⁸ Esim. KA:n valvontatapaukset ParkkiPate Oy <https://www.kkv.fi/paatokset/kuluttaja-asiat/kuluttaja-asiemiehen-ratkaisut/reklamaatioiden-kasittelyssa-esiintyneet-puutteet/> ja Helen Oy <https://www.kkv.fi/paatokset/kuluttaja-asiat/kuluttaja-asiemiehen-ratkaisut/asiakaspalvelun-tavoitettavuus-ja-kuluttajan-paaseminen-oikeuksiinsa/>

15.10.2025



sijaan useat muut EU:n säädökset ovat sääntely- ja toimintaympäristön kehittyessä joko vanhentuneet tai jääneet tehottomiksi.

Esimerkiksi EU:n **sisämarkkinaoikeudellisessa sääntelyssä** on säädöksiä, jotka voivat olla tarkoituksenmukaisin muista syistä ja muiden relaatioiden osalta, mutta joiden tarpeellisuutta voitaisiin harkita uudelleen siltä osin kuin ne nykyisin soveltuvat B2C-suhteisiin:

- sähkökauppadirektiivi 2000/31/EY
- palveludirektiivi 2006/123/EY
- geoblocking-asetus (EU) 2018/302
- siirrettävyys-asetus (EU) 2017/1128

Horisontaalisen kuluttajansuojaoikeuden sisällä KKV näkee vain hyvin rajalliset mahdollisuudet yksinkertaistamiseen. Jonkin verran päällekkäisyyttä on kuitenkin muodostunut ajan mittaan horisontaalisen kuluttajansuojaoikeuden eri direktiiveihin sellaisilta osin, joita on uudistettu pisteittäisesti muiden uudistusten yhteydessä, mutta ei kokonaisnäkemyksellä.

- **Etämyynnin tiedonantovelvoitteissa** kuluttajaoikeusdirektiivin (2011/83/EU) etämyyntiä koskeva ennakkoon annettavien tietojen lista on laaja. Sen yksinkertaistamista voitaisiin arvioida erityisesti siitä näkökulmasta, kuuluisivatko jotkin ennakkotiedoista luontevammin esimerkiksi sopimusehtojen puolelle.
- **Eri säädöksissä oleviin hinnan ilmoittamisen säännöksiin** on muodostunut termiviidakko ja paljon pieniä keskinäisiä eroja, jolloin kumuloituvien säännösten kokonaisuudesta on tullut epäselvä. Tältä osin sopimattomien kaupallisten menettelyjen (2005/29/EU), kuluttajien oikeuksien (2011/83/EU) ja hinnan ilmoittamisen (98/6/EC) direktiivien yhteentoimivuutta tulisi kehittää.

Lisäksi KKV kiinnittää huomiota siihen, että **sääntelyn yksinkertaistaminen ei välttämättä tarkoita sääntelyn purkamista** (deregulaatio), millä olisi vaikutusta kaikkiin Eurooppaan toimintaansa suuntaaviin elinkeinonharjoittajiin. EU-lainsäädännön laadukkuus on yhtä tärkeää, esimerkiksi

- Säädöstekstin on oltava siten selkeää ja ymmärrettävää, että säännöksistä ilmenee niiden tarkoitus.
- EU-säädösten keskinäinen etusija on kirjoitettava auki selkeästi.
- Yleissääntelyn ja erityissääntelyn suhdetta on arvioitava myös siltä kannalta, miksi erityissääntelyä olisi pidettävä tarpeellisenä ja miten tarkemman sääntelyn antaminen mahdollisesti vaikuttaa sääntelyn joustavuuteen olosuhteiden muuttuessa.
- Ei-velvoittava sääntely ei kuuluisi lain vaan pehmeämpien normien (soft law) tasolle (lakitekstissä ei "joku voi tehdä jotakin" vaan "jonkun on tehtävä jotakin").

Osio 9: Monialaiset kysymykset

KKV toteaa, että esimerkiksi tiedottamisella, ohjeistuksella ja alan käytänteillä voisi olla oikeusvarmuutta luovaa roolia, mikäli EU:n kuluttajansuoja-

15.10.2025



Kilpailu- ja
kuluttajavirasto

säädökset eivät olisi jatkuvasti uudistamisen kohteena vaan olisivat siinä määrin pysyviä, että säädöskehikkoja ja säännöksiä ehdittäisiin soveltaa ja lainsäädännön sisältö ehdittäisiin oppia.

Valvontaviranomaisena KA on osa KKV:tä ja sillä on erittäin rajalliset resurssit. Kun harkitaan, miten voidaan parhaiten auttaa kuluttajia, on otettava huomioon sekä henkilöstön työaika, joka tarvitaan valvontatoimenpiteen toteuttamiseen, että muut tarvittavat resurssit. Viime vuosina KA on kehittänyt toimintatapojaan sanktioiden käytön lisäksi ohjeistavan valmentavan valvonnan suuntaan.

KKV pitää tärkeänä, että EU:n kuluttajansuojalainsäädännön tehokas täytäntöönpano varmistetaan sekä sääntelyllä että toimintatavoin. **Eri EU-tason valvontaverkostojen välistä yhteistyötä on priorisoitava**, ja siihen on luotava tasapainoinen lähestymistapa, joka vahvistaa uusia yhteistyömekanismeja ilman, että heikennetään mahdollisuuksia kansallisen tason priorisointiin ja valvontaan.

KKV toteaa, että sääntelyä on kehitettävä, jotta EU-tason valvontaverkostot pystyvät puuttumaan myös EU:n ulkopuolelta eurooppalaisiin kuluttajiin kohdistuvaan toimintaan. Vähemmälle huomiolle on jäänyt se, että komissiolla on meneillään horisontaalisen kuluttajansuojan valvontaviranomaisen toimivaltuuksien ja yhteistyömuotojen uudelleentarkastelu.⁹ KA:n kokemusten mukaan **CPC-asetus (EU) 2017/2394** tarjoaa perustan rajat ylittävälle yhteistyölle, mutta kaipaa parannuksia. Säädökseen olisi selvennettävä sen soveltuvuus EU:n ulkopuolisiin elinkeinonharjoittajiin ja lisättävä mahdollisuus määrätä seuraamuksia koordinoituissa EU-tason toiminna.

Timo Mattila
pääjohtajan sijainen,
ylijohtaja

Riikka Rosendahl
ryhmäpäällikkö

⁹ Komission tiedote 25.7.2024 https://commission.europa.eu/news-and-media/news/consumer-reports-show-need-strengthened-enforcement-eu-level-2024-07-25-0_en sekä E 38/2025 vp ja KKV:n siinä yhteydessä talousvaliokunnalle antama asiantuntijalausunto 6.6.2025.